

Neoplatonismul – curent filosofic

INTRODUCERE

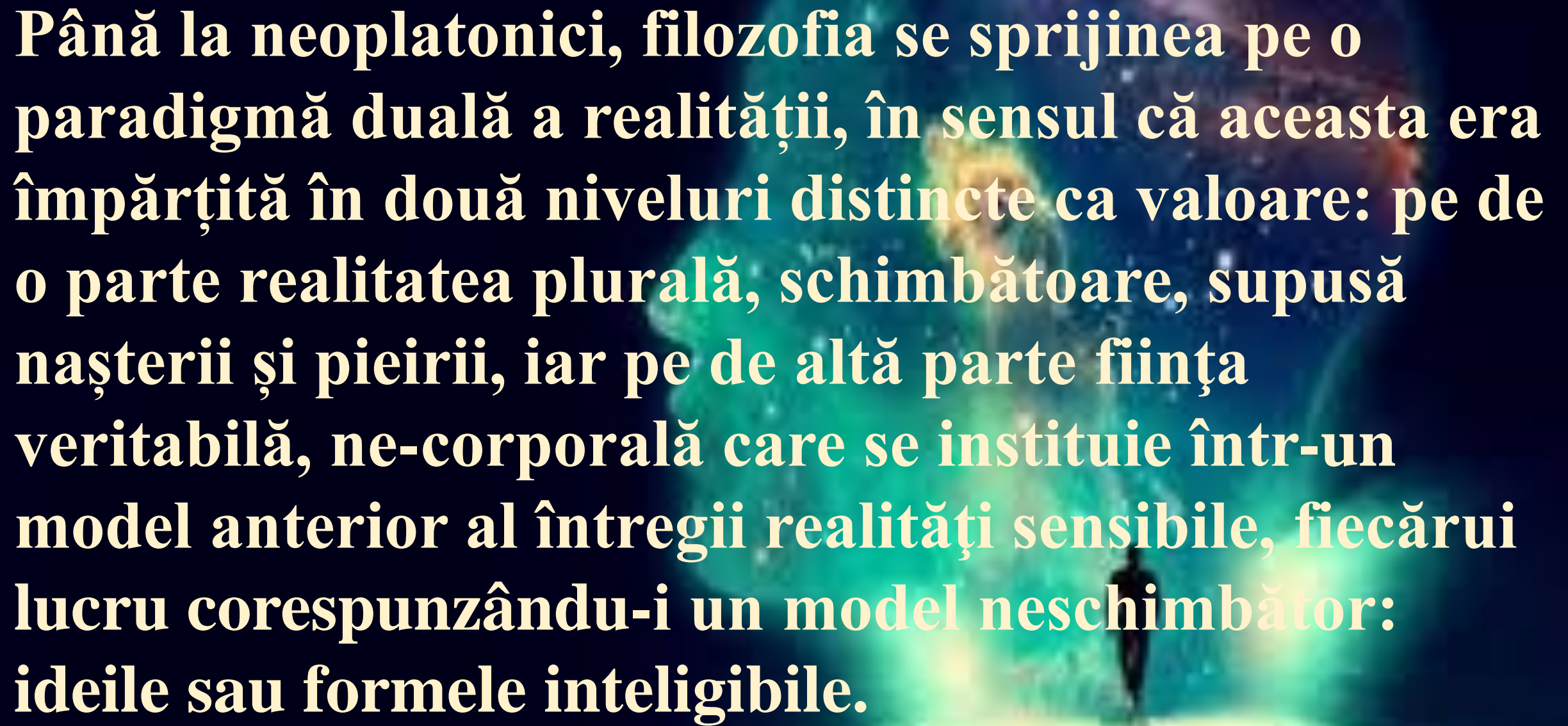
Textul propune o analiză a neoplatonismului, mișcare filosofică de limbă greacă care se dezvoltă în prima jumătate a secolului al doilea și persistă până în anul 529, marcând sfârșitul antichității.

Filozofii neoplatonici caută să înțeleagă realitatea în afara domeniului sensibilului, concentrându-se asupra gândirii pure.

Centrală în gândirea neoplatonică este problema principiului prim, un concept dincolo de gândire și orice posibilitate de a deveni obiect al acesteia.

1. Neoplatonismul – curent filosofic

Neoplatonismul gândește lumea ca o lume care depinde de o esență anterioară, inteligibilă. Pentru asta e nevoie de înțelegerea lucrurilor în acord cu această lume inteligibilă, la care are acces numai gândirea pe care o ridicăm la o sferă superioară, cea a inteligibilului pur. Pentru aceasta e nevoie de un proces de purificare.

A person is walking away from the viewer on a path that leads into a vibrant, ethereal landscape. The path is illuminated with a bright yellow and white glow, contrasting with the surrounding blue and green hues. The background is filled with soft, glowing light effects, creating a dreamlike atmosphere. The overall scene suggests a journey or a quest for knowledge.

Până la neoplatonici, filozofia se sprijinea pe o paradigmă duală a realității, în sensul că aceasta era împărțită în două niveluri distincte ca valoare: pe de o parte realitatea plurală, schimbătoare, supusă nașterii și pieirii, iar pe de altă parte ființa veritabilă, ne-corporală care se instituie într-un model anterior al întregii realități sensibile, fiecărui lucru corespunzându-i un model neschimbător: ideile sau formele inteligibile.

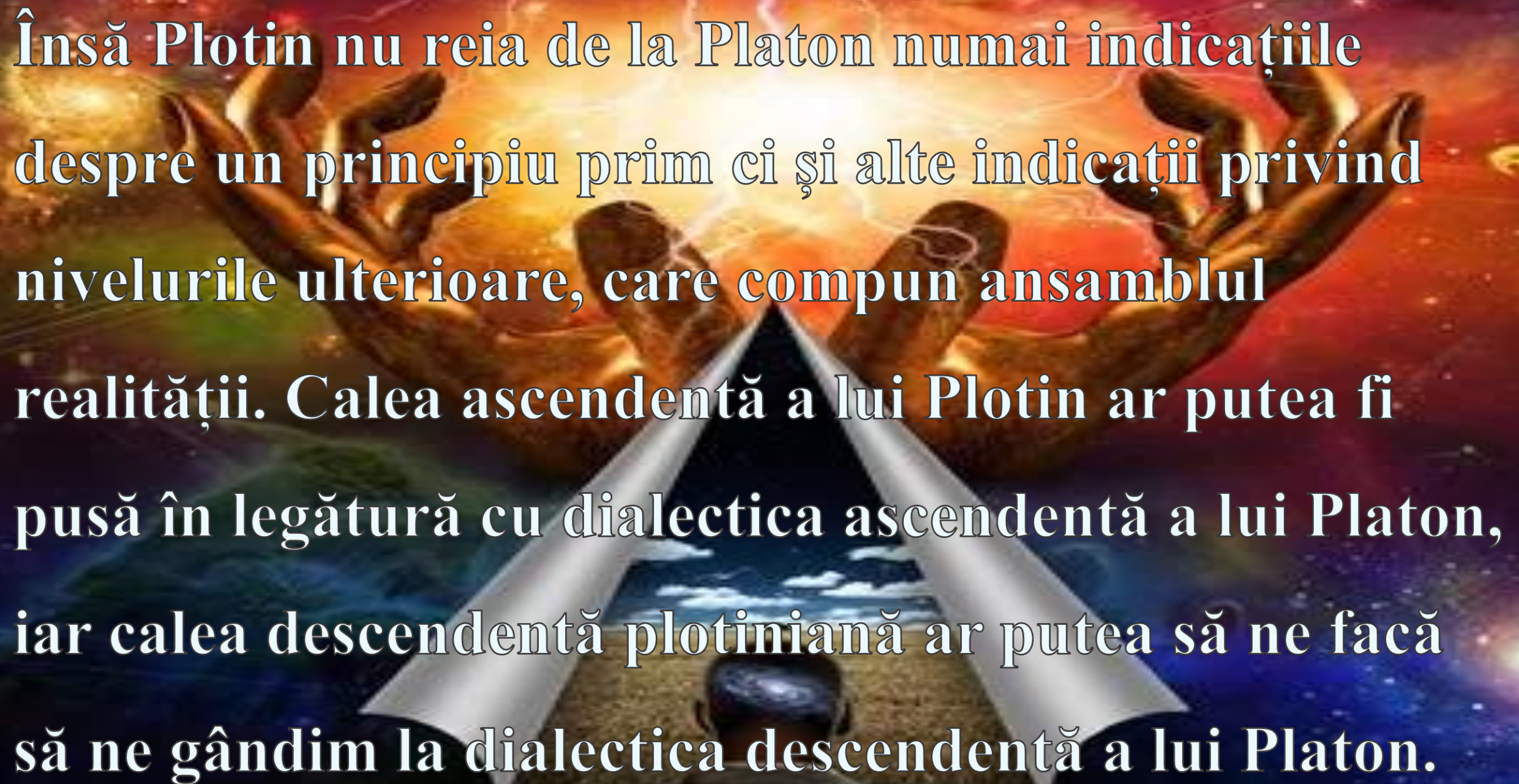
Problema capitală a gândirii neoplatonice nu privește, însă, lumea inteligibilă, ci un principiu care să poată explica natura multiplă a inteligibilului. Un principiu care să fie sursă unică și unitară, de la care să se poată constitui realitatea inteligibilă, un principiu anterior, care devine, astfel, principiul absolut al întregii realități, atât al celei inteligibile, cât și al celei sensibile, explicată prin referire la inteligibil. Un astfel de principiu este dincolo de gândire și dincolo de tot ceea ce poate deveni obiect al gândirii.

1.1 Influențe filosofice asupra gândirii lui Plotin

1.1.1 Influențele lui Platon asupra filosofiei lui Plotin

Există două referințe în filosofia platonice pe care Plotin le-a reluat și coagulat într-o gândire proprie: problema Binelui (enunțată în Republica) și Unu care este în sine, separat de ființă (din prima ipoteză henologică din Parmenide).

Dacă la Platon problema Unu-lui care este dincolo de ființă și de gândire rămâne în stadiul ei aporetic, Plotin consideră că atât *binele* din *Republica*, cât și *unu* din prima ipoteză henologică *Parmenide*, indică principiul absolut al tuturor lucrurilor, prima ipostază principială. Din această identificare a *binelui de dincolo de ființă* cu *unu care nu este* se naște ideea unui *principiu prim*.

Însă Plotin nu reia de la Platon numai indicațiile despre un principiu prim ci și alte indicații privind nivelurile ulterioare, care compun ansamblul realității. Calea ascendentă a lui Plotin ar putea fi pusă în legătură cu dialectica ascendentă a lui Platon, iar calea descendentă plotiniană ar putea să ne facă să ne gândim la dialectica descendentă a lui Platon.

1.1.2 Alte influențe filosofice în gândirea lui Plotin

- **Filosofia lui Aristotel diferă mult de cea elaborată de Plotin. La ambii întâlnim experiența contemplației și experiența dorinței, dar diferit la fiecare**
- **Pentru a demonstra că Unu este anterior gândirii, Plotin pornește de la o idee a stoicilor unde reprezentarea despre unu sau oricare alt lucru nu poate fi unitară, deoarece presupune atât un subiect cât și un obiect.**

CONCLUZII

Neoplatonismul se dezvăluie ca o paradigmă filosofică inovatoare, cu Plotin în centrul ei, redefinind percepția asupra realității în Antichitate. Prin abordarea triadică și căutarea principiului suprem, Unul, neoplatonismul depășește influențele inițiale, oferind o viziune originală asupra relației dintre lumea sensibilă și cea inteligibilă. Adept al misticismului speculativ, Plotin propune căi ascendente și descendente spre înțelegerea transcendentă, adăugând o dimensiune nouă gândirii filosofice. Astfel, neoplatonismul se afirmă ca un punct de cotitură, conturând nu doar o filosofie, ci și o cale spre înțelegerea esenței ultime a existenței umane.